

Usvojene izmene i dopune Zakona o porezu na dohodak građana

Narodna skupština Republike Srbije je dana 29. maja 2013. godine usvojila Zakon o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak građana koji je objavljen u Službenom glasniku Republike Srbije br. 47 od 29. maja 2013. godine.

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak građana (u daljem tekstu: Zakon) je stupio na snagu 30. maja 2013. godine, pri čemu je početak primene pojedinih odredbi Zakona drugačije uređen.

U nastavku dajemo pregled usvojenih izmena.

Definicija rezidenta

Kriterijumi za utvrđivanje rezidenstva fizičkog lica ostaju isti ali se pojašnjava da je dovoljno da jedan od kriterijuma bude ispunjen da bi se lice smatralo rezidentom Srbije:

- da fizičko lice na teritoriji Srbije ima prebivalište ili centar poslovnih i životnih interesa ILI
- da fizičko lice na teritoriji Srbije, neprekidno ili sa prekidima, boravi 183 ili više dana u periodu od 12 meseci koji počinje ili se završava u odnosnoj poreskoj godini.

Zakonom se precizira sledeće:

- punim danom boravka u Srbiji, za potrebe utvrđivanja da li lice boravi 183 ili više dana u Srbiji, smatra se i boravak u delu dana, u bilo kom periodu između 00 i 24 časa, osim dela dana koji fizičko lice provede u tranzitu kroz Srbiju,
- fizičko lice se neće smatrati rezidentom Srbije ako u poreskoj godini nije boravilo na teritoriji Srbije i u toj godini

ne ispunjava uslov da se smatra rezidentom po osnovu prebivališta ili centra poslovnih i životnih interesa,

- od kada neko lice postaje rezident Srbije, odnosno od kada gubi status rezidenta Srbije, u slučajevima kada u toku godine prvi put uđe na teritoriju Srbije, odnosno konačno napusti teritoriju Srbije.

Za lica upućena na rad u inostranstvo se propisuje da ostaju rezidenti Srbije samo ako su upućena u drugu državu radi obavljanja poslova u diplomatskom ili konzularnom predstavništvu Srbije, odnosno međunarodnim organizacijama, a ne u svim slučajevima upućivanja radi obavljanja poslova za fizičko ili pravno lice koje je rezident Srbije.

Nova pravila o utvrđivanju rezidenstva primenjuju se od 30. maja 2013 godine.

Primanja izuzeta iz oporezivanja

Naknade za rad lica u organima za sprovođenje izbora ili za popis stanovništva više nisu izuzete od oporezivanja.

Zakonom se uvodi da se porez na dohodak ne plaća na:

- novčane pomoći fizičkim licima radi lečenja u zemlji i inostranstvu i to u visini stvarnih troškova lečenja, dokumentovano računima zdravstvene ustanove koja je lečenje izvršila
- uplate doprinosa za obavezno socijalno osiguranje koje je privredno društvo dužno da plati za svog člana u skladu sa zakonom koji uređuje doprinose za obavezno socijalno osiguranje

- naknade za prikupljanje i prodaju sekundarnih sirovina i otpada plaćenih na tekući račun prodavca.

Izmene koje se tiču primanja koja se izuzimaju iz oporezivanja se primenjuju od 30. maja 2013. godine.

Porez na zarade

Zakonom se uvodi da se zaradom smatraju i:

- primanja koja zaposleni u vezi sa radom kod poslodavca ostvari od lica povezanog sa poslodavcem i
- isplaćena lična zarada preduzetnika.

U slučaju kada zaposleni dobije hartije od vrednosti, osim akcija stečenih u postupku privatizacije, od poslodavca ili lica povezanog sa poslodavcem (uključujući i akcije dobijene na osnovu pravila nagrađivanja: opcije na akcije i drugo), ovo primanje će se oporezovati kao zarada:

- u momentu sticanja prava raspolaganja na tim hartijama od vrednosti
- kada poslodavac ovaj trošak evidentira u poslovnim knjigama, ako po osnovu ovih primanja trošak snosi poslodavac.

Osnovica poreza je tržišna vrednost hartija od vrednosti u momentu sticanja prava raspolaganja umanjena za iznos koji je zaposleni platio za hartije od vrednosti (ako ih je stekao po povlašćenoj ceni), uvećana za pripadajuće poreze i doprinose.

Osnovica za obračun poreza na zarade za rezidente Srbije upućene na rad u inostranstvo više nije zarada koju bi to lice ostvarilo u Srbiji na istim ili sličnim poslovima već ostvarena zarada.

Zakonom se uvodi poresko oslobođenje za premije dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja koje poslodavac plaća za zaposlene, odnosno koje poslodavac obustavlja i plaća iz zarade zaposlenog. Ukupan iznos oslobođenja po osnovu premija dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja i penzijskog doprinosa u dobrovoljni penzijski fond ne može biti veći od 5.214 dinara.

Neoporezivi mesečni iznos zarade se povećava sa 8.776 dinara na 11.000 dinara.

Poreska stopa na zarade se smanjuje sa 12% na 10%.

Sve napred navedene izmene primenjuju se od 30. maja 2013. godine.

Isplatioci koji su do 30. maja 2013. godine izvršili isplatu dela zarade obračunavaju i plaćaju porez na zarade u skladu sa starim odredbama Zakona (porez po stopi od 12%), i to zaključno sa konačnom isplatom te zarade. Na primer, ako je prvi deo zarade za maj isplaćen zaključno sa 29. majem, onda se prilikom isplate drugog dela zarade za maj primenjuje stopa poreza na zarade od 12% iako se drugi deo isplaćuje 30. maja ili kasnije.

Porez na prihode od poljoprivrede i šumarstva

Od 30. maja 2013. godine brišu se odredbe koje su na poseban način uređivale oporezivanje prihoda od poljoprivrede i šumarstva i prihodi od delatnosti poljoprivrede i šumarstva se klasifikuju kao prihodi od samostalne delatnosti.

Porez na prihode od samostalne delatnosti

Prihodom od samostalne delatnosti smatra se i prihod ostvaren od delatnosti poljoprivrede i šumarstva. Porez na prihode od delatnosti poljoprivrede i šumarstva plaćaju samo nosioci poljoprivrednog gazdinstava koji vode poslovne knjige (po sistemu prostog ili dvojnog knjigovodstva).

Ukinuto je oporezivanje prihoda od poljoprivrede i šumarstva na osnovu katastarskog prihoda. Takođe, paušalno oporezivanje se ne primenjuje na prihode od poljoprivrede i šumarstva. Shodno tome, sva ona lica koja nisu nosioci poljoprivrednog gazdinstava i / ili ne vode poslovne knjige ne plaćaju porez na dohodak na prihode ostvarene od poljoprivrede i šumarstva.

Navedeno se primenjuje od 30. maja 2013. godine.

Zakonom se predviđa da će način iskazivanja transfernih cena u poreskom bilansu preduzetnika koji vode poslovne knjige biti posebno uređen aktom ministra. Takođe, kao rashod u poreskom bilansu preduzetnika koji vodi poslovne knjige priznaje se:

- isplaćena lična zarada preduzetnika, koja ima poreski tretman zarade
- troškovi službenog putovanja do iznosa propisanog za zaposlene.

Od 30. maja 2013. godine, limit za paušalno oporezivanje preduzetnika je povećan sa 3 miliona dinara na 6 miliona dinara, a od 1. januara 2014. godine se ukida pravo na paušalno oporezivanje preduzetnicima koji obavljaju delatnost iz oblasti računovodstvenih, knjigovodstvenih i revizorskih poslova, poslova poreskog savetovanja, reklamiranja i istraživanja tržišta.

Samooporezivanje se uvodi samo za obveznike koji vode poslovne knjige (do izmena Zakona porez su plaćali po rešenju poreske uprave), i to od 1. januara 2014. godine. Samooporezivanje se može primenjivati i od 1. jula 2013. godine ako se preduzetnik opredeli da od ovog datuma isplaćuje ličnu zaradu.

Porez na prihode od nepokretnosti

Od 30. maja 2013. godine se brišu odredbe koje su na poseban način uređivale oporezivanje prihoda od nepokretnosti.

Zakonom se prihodi od izdavanja sopstvenih nepokretnosti klasifikuju kao prihodi od kapitala (stopa poreza 15%, umesto efektivnih 16% u slučaju prihoda od nepokretnosti), dok su prihodi koje fizičko lice ostvari izdavanjem nepokretnosti u podzakup klasifikovani kao drugi prihodi (efektivna stopa poreza ostaje 16%).

Porez na prihode od kapitala

Od 30. maja 2013. godine, prihod od izdavanja sopstvenih nepokretnosti je klasifikovan kao prihod od kapitala. Zakonom se pojašnjava da se u prihod zakupodavca ne uključuju troškovi koji zavise od obima potrošnje zakupca tokom zakupa (npr. troškovi električne energije, telefona i sl.). Oporezivi prihod je definisan kao bruto prihod umanjen za normirane troškove u visini od 25%, odnosno 50% ako je prihod ostvaren iznajmljivanjem stanova, soba i postelja putnicima i turistima za koje je plaćena boravišna taksa.

Zakonom se definiše da se dividendom smatra i likvidacioni ostatak iznad vrednosti uloženog kapitala utvrđen u skladu sa propisima koji uređuju porez na dobit pravnih lica.

Uzimanje iz imovine i korišćenje usluga privrednog društva od strane vlasnika društva za njihove privatne potrebe više se ne smatra prihodom od kapitala već drugim prihodom (efektivna stopa poreza na druge prihode iznosi 16%, a na prihode od kapitala 15%).

Poreska stopa na prihod od izdavanja sopstvenih nepokretnosti iznosi 20%, dok je poreska stopa na ostale kategorije prihoda od kapitala ostala 15%.

Porez na kapitalne dobitke

Zakonom je definisano da se kapitalni dobitak / gubitak može ostvariti prenosom:

- stvarnih prava na nepokretnosti
- autorskih prava, prava srodnih autorskom pravu i prava industrijske svojine
- udela u kapitalu pravnih lica, akcija i ostalih hartija od vrednosti (osim dužničkih hartija od vrednosti čiji je izdavalac Republika Srbija, autonomna pokrajina, jedinica

lokalne samouprave ili Narodna banka Srbije), uključujući i investicione jedinice, osim investicionih jedinica dobrovoljnih penzijskih fondova.

Shodno ovome, kapitalni dobitak / gubitak više ne nastaje po osnovu prenosa:

- trajnog prava korišćenja i prava gradnje na gradskom građevinskom zemljištu
- investicionih jedinica dobrovoljnog penzijskog fonda
- akumuliranih sredstava po osnovu programirane isplate sa računa člana dobrovoljnog penzijskog fonda.

I dalje je propisano da kapitalni dobitak ne nastaje po osnovu prenosa prava, udela ili hartija od vrednosti koje je obveznik pre prenosa imao u svom vlasništvu neprekidno najmanje deset godina.

Stopa poreza na kapitalni dobitak ostaje nepromenjena i iznosi 15%.

Zakonom se predviđa da se porez na kapitalne dobitke plaća po sistemu samooporezivanja, a ne po rešenju poreske uprave.

Rok za podnošenje poreske prijave se produžava sa 15 na 30 dana (30 dana od dana zaključenja ugovora o prenosu), a kada je u pitanju prenos hartija od vrednosti poreska prijava se podnosi u roku od 30 dana od isteka svakog kalendarskog polugodišta u kojem je izvršen prenos hartija od vrednosti.

Dobici od igara na sreću

Porez na dobitke od igara na sreću ne plaća se na:

- pojedinačno ostvaren dobitak do iznosa od 11.000 dinara (pre izmena neoporeziv iznos je bio 26.066 dinara),
- ostvaren dobitak od igara koje se priređuju u igračnicama (kazinima) i na automatima.

Oporeziv iznos, koji je veći od 11.000 dinara, umanjuje se za iznos uplate na osnovu koje je pojedinačno ostvaren dobitak.

Ukinuto je poresko oslobođenje za lutrijske zgoditke po javnim zajmovima.

Prihodi od osiguranja lica

Na drugačiji način se definiše prihod od osiguranja u slučaju kada se povučena akumulirana sredstva po osnovu udela člana u neto imovini dobrovoljnog penzijskog fonda ulože u kupovinu anuiteta u društvu za osiguranje (po nalogu i za račun člana fonda). Naime, prihod od osiguranja u tom slučaju čini vrednost isplaćene naknade iz osiguranja lica umanjena za iznos povučenih akumuliranih sredstava uloženi u kupovinu anuiteta (a ne za iznos uplaćenih sredstava po osnovu sticanja investicionih jedinica kako je ranije bilo propisano).

Drugi prihodi

Zakonom je uvedeno da se drugim prihodom smatraju i:

- uzimanje iz imovine i korišćenje usluga privrednog društva od strane vlasnika društva za njihove privatne potrebe (do izmena je ovo bio prihod od kapitala koji se oporezovao po stopi od 15%, a kao drugi prihod efektivna stopa poreza je 16%),
- prihodi koje fizičko lice ostvari izdavanjem nepokretnosti u podzakup (do izmena je ovo bio prihod od nepokretnosti, efektivna stopa poreza ostaje 16%)
- svi drugi prihodi koji nisu oporezovani po drugom osnovu ili nisu izuzeti od oporezivanja ili oslobođeni plaćanja poreza, osim prihoda od poljoprivrede i šumarstva fizičkog lica koje doprinose za obavezno socijalno osiguranje plaća po rešenju u skladu sa zakonom kojim se uređuju doprinosi za obavezno socijalno osiguranje.

Pravilo da se porez na druga primanja ne plaća na dokumentovane naknade troškova po osnovu službenih putovanja, najviše do iznosa tih troškova koji su izuzeti od plaćanja poreza na zarade za zaposlene, prošireno je i na slučaj kada se isplata vrši fizičkim licima, odnosno za fizička lica koja nisu zaposlena kod isplatioca a upućena su kod isplatioca po nalogu poslodavca a u vezi sa delatnošću poslodavca.

Porez na druge prihode ne plaća se na primanja fizičkog lica – klijenta banke, kada banka otpiše potraživanje prema dužniku pod sledećim uslovima:

- da su troškovi utuženja tog dužnika veći od ukupnog iznosa potraživanja
- da se ovaj otpis priznaje kao trošak u poreskom bilansu banke, a u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica.

Porez na druge prihode ne plaća se ni u slučaju kada u skladu sa ugovorom o poravnanju zaključenim sa bankom dužnik proda nepokretnost za koju je dobio kredit, ali je cena po kojoj je nepokretnost prodana niža od duga prema banci, te banka vrši otpis razlike. Navedeno se primenjuje ako je nepokretnost prodana po ceni koja je približna uobičajenoj tržišnoj vrednosti odgovarajuće nepokretnosti, ako je celokupna prodajna cena uplaćena banci na ime vraćanja kredita i pod uslovom da je prema pravilima Narodne banke Srbije to potraživanje svrstano u potraživanja za koje se utvrđuje 100% rezerve za procenjene gubitke.

Godišnji porez na dohodak građana

Zakonom se uvodi da su obveznici godišnjeg poreza i nerezidenti Srbije za dohodak ostvaren na teritoriji Srbije.

Prihodi obveznika godišnjeg poreza umanjuju se za ukupan iznos plaćenih doprinosa za obavezno socijalno osiguranje u

Srbiji, a iznos doprinosa koji se obvezniku isplati po osnovu povraćaja doprinosa uključuje se u oporezivi prihod u godini u kojoj je povraćaj ostvaren.

Odredbe Zakona o porezu na dohodak građana pre usvojenih izmena propisivale su da se prihodi obveznika umanjuju za doprinose za socijalno osiguranje ali samo do maksimalnog iznosa doprinosa što znači da se iznos potencijalnog povraćaja oporezivao u godini kada su doprinosi plaćeni a ne u godini kada je prihod po osnovu povraćaja doprinosa ostvaren.

Rok za podnošenje poreske prijave za godišnji porez na dohodak je produžen sa 15. marta na 15. maj.

Godišnji porez se i dalje plaća po rešenju poreske uprave.

Zakon se primenjuje na utvrđivanje godišnjeg poreza za 2013. godinu.

Način plaćanja poreza

Plaćanje poreza po rešenju poreske uprave zadržano je samo za porez na prihode od samostalne delatnosti za obveznike koji porez plaćaju prema paušalno utvrđenom prihodu i za godišnji porez.

Porez po odbitku se plaća na sledeće prihode, kada je isplatilac prihoda pravno lice ili preduzetnik:

- zarade,
- prihode od autorskih i srodnih prava i prava industrijske svojine,
- prihode od kapitala,
- prihode od davanja u zakup pokretnih stvari,
- dobitke od igara na sreću;
- prihode od osiguranja lica;
- prihode sportista i sportskih stručnjaka;
- ostale prihode.

Zakonom se prvi put uvodi samooporezivanje i to za sledeće prihode:

- prihode od samostalne delatnosti preduzetnika koji vodi poslovne knjige,
- kapitalne dobitke,
- prihode koje isplaćuje isplatilac koji nije pravno lice ili preduzetnik, i to:
  - prihode od autorskih prava, prava srodnih autorskom pravu i prava industrijske svojine;
  - kamate,
  - prihode od izdavanja nepokretnosti i davanja u zakup pokretnih stvari,
  - druge prihode.

Ako isplatilac prihoda nema obavezu da obračuna porez po odbitku, obavezu utvrđivanja poreza samooporezivanjem ima i obveznik koji ostvaruje zarade i druge prihode u ili iz druge države, kod diplomatskog ili konzularnog predstavništva strane države, odnosno međunarodne organizacije ili kod predstavnika i službenika takvog predstavništva, odnosno organizacije, kao i ako od nerezidentnog isplatioca ostvaruje zaradu po osnovu pravila nagrađivanja (opcije na akcije i dr.).

U slučaju kada se porez plaća po principu samooporezivanja, poreska prijava se podnosi i porez se plaća u roku od 45 dana od dana ostvarivanja prihoda.

Prekršajne kazne

Prekršajna kazna za odgovorno lice u pravnom licu povećana je i kreće se u rasponu od 10.000 do 100.000 dinara (pre izmena kretala se u rasponu od 5.000 do 50.000 dinara).

Primena

Zakon je stupio na snagu 30. maja 2013. godine, ali se za pojedine odredbe Zakona propisuje drugačiji početak primene:

Obračun poreza na zarade

Isplatioci koji su do 30. maja 2013. godine izvršili isplatu dela zarade obračunavaju i plaćaju porez na zarade u skladu sa starim odredbama Zakona (porez po stopi od 12%), i to zaključno sa konačnom isplatom te zarade. Na primer, ako je prvi deo zarade za maj isplaćen zaključno sa 29. majem, onda se prilikom isplate drugog dela zarade za maj primenjuje stopa poreza na zarade od 12% iako se drugi deo isplaćuje 30. maja ili kasnije.

Samooporezivanje

Odredbe Zakona koje uređuju utvrđivanje poreza samooporezivanjem primenjivaće se od 1. januara 2014. godine.

Izuzetno od napred navedeteeenog, od 1. jula 2013. godine utvrđivanje poreza samooporezivanjem može da primeni obveznik koji porez plaća na stvarni prihod od samostalne delatnosti koji se opredeli da počev od 1. jula 2013. godine isplaćuje ličnu zaradu kao svoje mesečno lično primanje i o tome do 1. jula 2013. godine pisanim putem obavesti nadležni poreski organ.

Prihodi od poljoprivrede i šumarstva i prihodi od nepokretnosti

Odredbe Zakona kojima se brišu odredbe koje su posebno uređivale oporezivanje prihoda od poljoprivrede i šumarstva i prihoda od nepokretnosti primenjivaće se od 30. maja 2013. godine.

Prihodi od samostalne delatnosti prema stvarno utvrđenom prihodu

Konačan obračun poreza na prihode od samostalne delatnosti za 2013 godinu za obveznike koji porez plaćaju prema stvarno utvrđenom prihodu utvrđivaće se u skladu sa odredbama Zakona.

Prihodi od samostalne delatnosti prema paušalno utvrđenom prihodu

Odredbe Zakona koje se tiču paušalnog oporezivanja primenjuju se na utvrđivanje poreza za 2014. godinu, osim odredbe koja se tiče limita za paušalno oporezivanje a koja se primenjuje od 30. maja 2013. godine.

Godišnji porez

Odredbe Zakona primenjuju se na utvrđivanje godišnjeg poreza za 2013. godinu.

Kontakt detalji

Igor Lončarević

partner

M: +381 60 20 55 570

iloncarevic@kpmg.com

Biljana Bujić

direktor

M: +381 60 20 55 511

bbujic@kpmg.com

Nenad Nešovanović

senior menadžer

M: +381 60 20 55 543

nnesovanovic@kpmg.com

Gordana Zekić

menadžer

M: +381 60 20 55 568

gzekic@kpmg.com

KPMG d.o.o. Beograd

Kraljice Natalije 11

11000 Beograd

Srbija

T: +381 11 20 50 500

F: +381 11 20 50 550

tax@kpmg.rs

kpmg.com/rs

Opšte informacije su opšte prirode i ne odnose se ni na jednu određenu osobu ili društvo. Iako je namera ovog dokumenta da pruži tačnu i ažurnu informaciju, ne garantujemo tačnost informacija od datuma prijema ili u budućnosti. Ne preporučujemo preduzimanje bilo kakvih aktivnosti bez profesionalnog saveta i detaljnog pregleda određene situacije.

Naziv KPMG, logo i "cutting through complexity" predstavljaju registrovane zaštitne znake ili zaštitne znake KPMG International.

© 2013 KPMG d.o.o. Beograd, srpsko društvo s ograničenom odgovornošću, član je KPMG mreže nezavisnih firmi članova povezanih sa KPMG International kooperativom („KPMG International“), švajcarskim subjektom. Sva prava zaštićena.